

Case: Pia

CASE: PIA

Pia er en 44-årig eneboende kvinde. Hun har været arbejdsløs i nogle år, men har haft et aktivt fritidsliv. Da Pia påbegynder den ambulante behandling, er hun netop udskrevet fra åben afdeling, hvor hun under et tre måneders ophold med godt resultat er blevet behandlet med antidepressiva, som hun fortsat er i behandling med.

Pias liv er fra den tidlige barndom præget af afvisninger og tab. Hun er flere gange blevet forladt af sine partnere. Optakten til den aktuelle depression var endnu et forlist kærlighedsforhold. Da Pia påbegynder terapien, har hun igen mødt en mand, men frygter at også han forlader hende. Hun er stadig præget af angst og uro og depressive træk. Hun udtrykker f.eks. dårlig samvittighed, tristhed, opgivenhed over sit store behov for søvn og hvile. Hendes forestillinger er, at trætheden aldrig vil fortage sig, og at hun er svag og uduelig når hun giver efter og hviler sig. Pia oplever store vanskeligheder ved at sige fra og stille krav til sin partner. Når hun stiller krav får hun straks en angst for at blive forladt. Hun oplever uafslutteligt at skulle renoncere på sine egne behov, og føler sig udmattet og trist herover. Hun har ofte en tendens til at give sig selv skylden for andres tristhed, og for at dette fører til at de trækker sig tilbage, måske i så høj grad, at de forlader hende.

Et andet centralt tema for Pia er, at hun oplever at være uinteressant og kedelig, idet hun er for tavs, og også af denne grund vil blive forladt af andre. Hun fortæller om en telefonsamtale, hvor en veninde har ringet og været kort for hovedet. Pia føler sig overbevist om, at det netop skyldes, at hun er så kedelig.

Pia har ofte besvær med at sætte grænser for moderens indblanding i hendes liv. En dag denne er på besøg og helt har overtaget køkkenarbejdet får Pia tanker om, at moderen enten vil dø, gå i stykker eller på anden måde helt afskære forbindelsen til Pia, hvis hun beder hende forlade køkkenet, så hun selv kan forberede maden.

På et tidspunkt i terapien fortæller Pia, at en veninde er blevet skuffet over hendes afvisning. Hun har massive skyldfølelser. Gennem terapien opdager Pia, at der ofte i sådanne situationer dukker en af moderens sætninger op: "Du er slem og skal nok få din straf". Pia vidste som barn ikke hvad straffen kunne være og forestillede sig, at Gud f.eks. ville æde hende op.

Mørch, Rosenberg m.fl.: Kognitive behandlingsformer, Hans Reitzels Forlag, 1995

Arbejdsspørgsmål:

1. Hvad forstår den kognitive terapi ved udtrykket "automatiske tanker"?
2. Hvad er kognitive forvrængninger? Og hvorfor benyttes de?
3. Hvad er det centrale eller karakteristiske ved den kognitive behandlingsform?

Casespørgsmål:

4. Undersøg hvilke automatiske tanker Pia har, og hvilke typer af kognitive forvrængninger, hun benytter sig af i bestemte situationer?
5. Vurdér på den baggrund, hvilken basal grundantagelse hun lever efter.